

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 10 (309) ЖНІВЕНЬ 2021 ГОДА

БЕЛАРУСКІ АФАРЫЗМ

А той, хто злыдняў пакрывае, ёсць злыдзень гэтакі і сам

Якуб Колас

ПАМЯЦЬ

«НАШ ТАРАС», ЯКІ ЛЮБІЎ І РАЗВІВАЎ ГАРАДОЦКІ КРАЙ

10 жніўня нашаму славутаму земляку Анатолю Максімавічу Дарафееву было б 80 гадоў. Але яго сэрца спынілася 30 ліпеня 2010 году, калі была спякота. У памяці народнай ён застаўся вялікім патрыётам, як Гарадоцкай зямлі, так і Беларусі. Чалавекам, які шанаваў сваю беларускасць, які быў «нашым Тарасам». Без А.М. Дарафеева не было бы мемарыяльных знакаў каля музея, не было бы свята «Гарадоцкі Парнас», якое цяпер стала брэндам Гарадоцкага раёна. Вось так пра Анатоля Максімавіча пісаў Канстанцін Карнялюк у «Гарадоцкім весніку» ў 2017 годзе.

"…Кожны раз, калі даводзілася сустракаць яго ў сценах ВДУ імя П.М. Машэрава, слухаць выступленні на сходах і канферэнцыях, мяне захапляла і натхняла яго абаяльнасць, інтэлігентнасць, глыбокі інтэлект, незвычайная бадзёрасць і невычэрпны аптымізм. Яго страсным жыццём і нястомнай дзейнасцю надзейна кіравалі дзве планеты — родная Гарадоччына і ўся планета Зямля.

Менавіта ім Анатоль Максімавіч пакланяўся, як Богу, абараняў як неабыякавы чалавек, глыбокапрафесійны эколаг, а землякі для яго былі самымі першымі натхняльнікамі, надзейнымі сябрамі і вернымі суддзямі...

Ён нарадзіўся ў в. Верамеева (Лажані) Гарадоцкага раёна 10 жніўня 1941 г. у сялянскай сям'і, вырас на ўлонні прыроды-матухны. З 12 год хлопец пазначаў у сваіх нататніках уражанні аб прыродзе Бацькаўшчыны. У 1958 г. Анатоль з залатым медалём скончыў сярэднюю школу, паступіў на біёлага-хімічны факультэт Віцебскага педінстытута, які з адзнакай скончыў у 1964 г. Здольнага студэнта пакінулі працаваць выкладчыкам. У студзені 1972 г. ён абараніў кандыдацкую дысертацыю «Размеркаванне дэндрафільных птушак ва ўмовах ландшафтаў паўночна-заходняй Беларусі». Працаваў прарэктарам па навуковай працы, загадчыкам кафедры заалогіі. У 1990-94 гг. — старшынёй Дзяржаўнага Камітэта Беларусі па экалогіі, міністрам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Пасля — першым прарэктарам ВДУ імя П.М. Машэрава, загадчыкам кафедры экалогіі і аховы навакольнага асяроддзя, заставаўся на гэтай пасадзе да апошніх дзён жыцця.

Менавіта гарадоцкія пейзажы, землякі, простыя людзі працы стануць яго героямі, пакінуць самыя моцныя ўражанні ў яго жыцці. А. Дарафееў збіраў матэрыялы пра Бацькаўшчыну (найбагацейшы навукова-папулярны матэрыял у 115 нататніках). Ён аўтар многіх артыкулаў у кнізе «Памяць. Гарадоцкі раён».

Дзякуючы яму, родны Гарадок не аднойчы станавіўся навуковай і культурнай сталіцай Прыдзвіння. Так, адна з канферэнцый, прысвечаная экалагічнаму стану ўнікальнага возера Ціёста, адбылася ў в. Вярэчча. Анатоль Максімавіч рабіў намаганні па выратаванні помніка архітэктуры — храма ў в. Рамні. Пры яго садзейнічанні Гарадоцкі раённы краязнаўчы музей узбагаціўся каштоўнай экспазіцыяй прыроды і рэдкімі знаходкамі. На гарадоцкай зямлі праходзілі літаратурна-краязнаўчыя чытанні, прысвечаныя паэме «Тарас на Парнасе» і яе ролі ў развіцці беларускай культуры. Аднойчы на імпрэзе А. Дарафееў выступіў у ролі Тараса — у нацыянальнай кашулі, саламяным капелюшы, надзвычай парадаваўшы землякоў. З гэтага часу за ім замацавалася шаноўнае імя — «наш Тарас». З дапамогай навукоўца ў Гарадку з'явіліся памятныя знакі, прысвечаныя «Тарасу на Парнасе», а ананімны аўтар сярэдзіны XIX стагоддзя набыў канкрэтныя рысы гарадоцкага мешчаніна, ураджэнца в. Астраўляны Канстанціна Вераніцына.

Біёлагі ВДУ разам з Анатолем Дарафеевым сталі ініцыятарамі стварэння многіх прыродаахоўных тэрыторый. Два заказнікі — «Асвейскі» і «Ельня» — атрымалі міжнародны статус аховы. Сетка асобаахоўных прыродных тэрыторый Беларускага Паазер'я, стваральнікам якой стаў і А. Дарафееў, уяўляе сабой найбагацейшую скарбніцу біяразнастайнасці: было зарэгістравана больш за 600 месцаў знаходжання рэдкіх і знікаючых відаў раслін і жывёл. Па яго ініцыятыве былі аб'яднаны абаронцы навакольнага асяроддзя ўсяго басейна Балтыйскага мора — актывісты з Расіі, Беларусі, Латвіі — у адзіны рух «Двина-Дзвіна-Даўгава».

Дзякуючы А. Дарафееву, сталі рэгулярнымі міжнародныя навуковыя канферэнцыі на базе ўніверсітэта. Многія яго выступленні на іх былі прысвечаны сучаснаму стану азёр Віцебшчыны, праблемам іх выкарыстання і аховы. З лёгкай рукі Дарафеева ў друку актыўна пачаў ужывацца тэрмін «Беларускае Паазер'е». Азёрнай спадчыне Прыдзвіння навукоўца прысвяціў шмат прац. Ён скрупулёзна вывучаў сістэмы азёр і верхавых балот Віцебшчыны, з'яўляецца аўтарам

(працяг на стар. 2)

ПАЖАР

ЗГАРЭЛА ЯШЧЭ АДНО ЛЕЦІШЧА

У садовым таварыстве «Лясное» ноччу, пасля вялікай навальніцы, згарэла яшчэ адно лецішча. Каля поўначы 6 жніўня ратавальнікі Гарадоцкага аддзела МНЗ ліквідавалі пажар на лецішчы, якое было на беразе Шчарбакоўскага возера. Адна машына пажарных загразла на пад'ездзе да месца пажара.

Вялікая навальніца, якая была над Гарадком, а асабліва над мясцовасцю, якая раней называлася Шчарбакі і Свіналупы, хутчэй за ўсё стала прычынай знішчэння яшчэ аднаго лецішча ў СТ «Лясное». Каля 21г.30 хвілін каля возера адбыўся такі вялікі навальнічны разрад, што ў паветры каля нашага дома запахла азонам.

А потым у 23.30 мая сям'я заўважыла полымя ў вакне з боку суседскага лецішча на вуліцы Ручэйнай. У 23.56 атрымалася нарэшце дазваніцца на 101 і даведацца, што машыны выехалі на тушэнне пажара. І сапраўды ў той жа момант першая машына пад'ехала да месца пажара і адразу стала яго тушыць.

Яшчэ адна машына была на пад'ездзе па вуліцы Альховай.

Пажарныя затушылі полымя і ад лецішча засталіся толькі адны сцены. Такі выгляд мае зараз лецішча зараз.

Другая машына ратавальнікаў загразла ў канаве з глінай, на пад'ездзе да пажара. Сёння пасля 9 гадзін раніцы яе выцягнулі з дапамогай «Амкадора».

А вось так зараз выглядае тое лецішча ў СТ «Лясное», якое было знішчана пажарам 30 траўня.

На сайце http://haradok.info маецца фота і відэа з месца здарэння

Леанід Гаравы

ЗАБАВЫ

ЦЭНТР "САФІЙКА" ЗАПРАШАЕ ДЗЯЦЕЙ!

Напрыканцы ліпеня з 29 ў Гарадку ў будынку Гарадоцкага аддзялення «Белпошты», насупраць крамы «Ганна» пачаў працаваць ДЗЦ «Сафійка». Наведвальнікі «Ганны» ў выходныя звярнулі ўвагу на вясёлую дзіцячую музыку, якая лілася з будынка «Белпошты».

Гэта ініцыятыва маладой сям'і Дземеш, якія жывуць у Гарадку і выхоўваюць дачкуСафію і сына Арцёма. Індывідуальны прадпрымальнік Міхаіл стаў першым у Гарадку, хто вырашыў прадстаўляць паслугі маладым сем'ям у арганізацы дасуга іх дзяцей ва ўзросце ад трох да васьмі гадоў.

У ДЗЦ «Сафійка» маецца абсталяванне — не менш васьмі пазіцый — для баўлення вольнага часу малымі дзеткамі, развіцця іх фізічных і разумовых здольнасцяў, пазнавальнай цікаўнасці.

Кошты пры наведванні цэнтра наступныя: за паўгадзіны — 5 рублёў, за знаходжанне да трох гадзінаў (выхадны — дзвух) — 10 рублёў, а арэнда зала — 50 рублёў.

Нормы Правілаў паводзін у ДЗЦ «Сафійка» маецца пры ўваходзе. Перад сэансам бацькі (суправаджаючыя) абавязаны запоўніць анкету і паставяць подпіс. Гэты подпіс азначае, што яны азнаёмлены з правіламі і поўнасцю з імі згодны. Правілы ўтрымліваюць 17 пазіцый.

Наведваць ДЗЦ «Сафійка» магчыма дзеткам 3-8 год, калі рост не больш 120 см. У гульнявой комнаце не можа быць больш 15 дзяцей, таксама босымі нельга быць — магчыма толькі ў шкарпэтках або сменным абутку.

Па выніках наведвання цэнтра жадаючыя могуць пакінуць водгук на паперы, пры уваходзе.І першыя пазітыўныя водгукі ўжо маюцца.

Добрую справу распачала маладая сям'я Дземеш у Гарадку! Пажадаем ім паразумення з правяраючымі і кантралюючымі структурамі нашага райцэнтра.

П.С. На сайце http://haradok.info маецца фота ДЗЦ "Сафійка" з яго памяшканнямі і відамі забаў.

Л. Антонаў

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" стала размяшчацца на партале https://kamunikat.org/hasciniec.html, дзе ёсць яе архіў за ўсё папярэднія гады

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

ПАМЯЦЬ

(пачатак на стар. 1)
больш як 170 навуковых прац і кніг. Кожны яго дзень заканчваўся любімымі дзённікавымі запісамі. На жаль, выключэннем стала 30 ліпеня 2010 г.: у гэты летні дзень яго не стала.

Працу бацькі паспяхова працягвае арнітолаг С.А. Дарафееў — сын Анатоля Дарафеева. У ВДУ імя П.М. Машэрава праходзяць «Дарафееўскія чытанні» ў гонар акадэміка А.М. Дарафеева — заснавальніка Міжнароднай акадэміі экалогіі, сапраўднай Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, члена-карэспандэнта Беларускай інжынернай акадэміі і Пятроўскай акадэміі навук і мастацтваў.

А.М. Дарафееў лічыў экалогію найважнейшай навукай XXI стагоддзя. Мы павінны памятаць урокі, што засталіся нам ад навукоўца, які не стамляўся паўтараць, што неразумныя суадносіны чалавека і прыроды ўяўляюць глыбокую небяспеку для ўсяго чалавецтва, ставяць яго на мяжу экалагічнай катастрофы. Вучоны быў перакананы, што экалагічна адукаваны чалавек не дапусціць варварскіх адносін да навакольнага асяроддзя, што сёння спыніць парушэнне экалагічных законаў можна, толькі ўзняўшы на вялікую вышыню экалагічную культуру кожнага члена грамадства, праз вывучэнне асноў экалогіі. Лепшай памяццю пра Анатоля Дарафеева будзе, калі людзі пачнуць усведамляць, што клопат пра прыроду — гэта клопат пра чалавека і яго будучыню. Нам трэба выхоўваць пачуццё адказнасці за захаванне біяразнастайнасці на планеце, разумныя адносіны да прыродных багаццяў і ашчаднае стаўленне да прыроды. Менавіта гэта і было справай жыцця Анатоля Максімавіча Дарафеева.”

Леанід Гаравы

ЗДАРЭННЕ

ЖАНЧЫНА ЗАБЛУКАЛА

Увечары 8 жніўня выратавальнікам паступіла тэлефанаванне ад 38-гадовай жанчыны з просьбай дапамагчы ёй выбрацца з лесу. Пра гэта паведамілі ва УМНС па Віцебскай вобласці.

Жанчына згубілася ў лясным масіве паблізу вёскі Панкры Гарадоцкага раёна. Жыхарка гарпасёлка Езярышча сышла ў лес каля поўдня. Праз некаторы час зразумела, што не ведае як выйсці назад.

«Па дарозе да месца паведамленні па тэлефоне мы звязаліся з заяўніцай, - распавёў камандзір аддзялення Яўген Сямёнаў. - Я размаўляў з ёй па тэлефоне, а мой калега, кіроўца Яўген Акимченко уключыў сігнальна-размаўлялае прылада цыстэрны і жанчына пачула гук. Праз некаторы час яна выйшла да нас».

У медыцынскай дапамогі жанчына не мела патрэбу.

Аляксандра Ходюкова, "ВВ"
Пераклад на родную мову рэдактара

ЗАБАРОНА

ГДЕ В РАЙОНЕ ЗАПРЕЩЕНО КУПАНИЕ?

В Городокском районе на 13 реках в населенных пунктах запрещено купание и еще на 20 объектах, где нельзя купаться.

Решением Городокского райисполкома от 12 марта 2021г. № 179 «О подготовке мест массового отдыха к летнему сезону» в редакции решения Городокского райисполкома от 22 июля 2021г. запрещено купание в карьерах, технических и мелиоративных каналах, пожарных водоемах, прудах и прудах-копанях, в местах расположения плотин, дамб, шлюзов, гидро-технических сооружений, а также ряде естественных и искусственных водоемов, расположенных на территории района.

Перечень мест, запрещенных для купания на территории Городокского района

Реки: Берновка (аг. Селище); Выдрица (д. Березняки); Горожанка (г.Городок, ул. Луговая, р-н СШ № 2, ул. Правды); Дубовка (д. Гурки); Ловать (д. Межа); Овсянка (д .Хвошно, д. Прудок, д. Вышедки); Оболь (д.Пролетарск); Губка (д. Осётки); Осеча (д.Лахи); Усыса (д.Бегуны); Чернуйка (д. Льнозавод); Черница (д. Прудники); Чернавка (аг. Долгополье — Селище)

Плотины, дамбы, шлюзы: р. Оболь в г.п. Езерище; р. Горожанка в д. Прудок, г. Городок в районе ул. Юбилейная; р. Кабищанка в д. Кабище; р. Усыса в д. Новые Вайхане

Карьеры: д. Стадолище; д. Черёмуха,; Привадино

Пожарные водоемы: г. Городок территория льнозавода; аг. Вархи (в районе МТФ), д. Меховое; д. Улишицы (ул. Центральная); аг. Пальминка, ул. Луговая; д. Новые Вайхане; г. Городок, ул. Комсомольская

Иные водоемы: д. Стадолище (на пересечении ул. Новая и ул. Молодежная); д. Улишицы ул. Вишневая; искусственный водоем аг. Бычиха; аг. Вировля пруд по ул. Молодежная; д. Холомерье

И сообщаем, что если соответствующие службы ОСВОД, милиция, местная власть выявит купающихся в этих местах, то к ним могут быть приняты меры административного воздействия.

Будут ли установлены соответствующие транспаранты о запрете и когда нам пока не известно ибо на сайте Городокского райисполкома данное решение не размещено.

Л. Антонов

ДТП С УЧАСТИЕМ МОТОЦИКЛИСТА

7 августа 2021 на территории Городокского района в районном центре произошло дорожно-транспортное происшествие с участием мотоциклиста. Водитель мотоцикла на момент управления транспортным средством не достиг 16 летнего возраста необходимого для управления данной категории транспортных средств.

Так пятнадцатилетний водитель мотоцикла марки «Минск» при выезде со второстепенной дороги на главную ул. Пионерская вблизи д. 20, допустил столкновение с движущимся по ней легковым автомобилем марки «Ауди А3». Следует отметить, что по вине данной категории участников дорожного движения, в текущем году это второй случай, первый имел место в мае месяце. В результате обоих ДТП был поврежден только транспорт, вреда жизни и здоровью, по счастливой случайности, участникам ДТП не причинено.

В связи с чем в районном отделении ГАИ напомнили, что для управления мотоциклом, скутером или мопедом обязательным условием является наличие водительского удостоверения соответствующей категории: категория «А» – мотоциклы; подкатегория «АМ» – мопеды; подкатегория «А1» – мотоциклы с рабочим объемом двигателя, не превышающим 125 кубических сантиметров, и максимальной мощностью, не превышающей 11 киловатт (легкие мотоциклы).

Получить право управления механическим транспортным средством категории «АМ» и подкатегории «А1» можно по достижении 16-ти лет, но чтобы получить категорию «А» – необходимо достичь 18-ти лет.

Сайт "Гарадоцкі веснік"

ТУРЫЗМ

ПЕРШАЕ СПАБОРНІЦТВА ПА ВОДНАМУ І ВЕЛАСІПЕДНАМУ ТУРЫЗМУ

30-31 ліпеня ў Вараб'ёвых гарах адбыўся турыстычны злёт сярод работнікаў арганізацый Гарадоцкага раёна, прысвечаны Году народнага адзінства «У адзінстве моцныя».

Асноўная частка турыстычных спаборніцтваў – спартыўная была з чатырох відаў спаборніцтваў. Гэта традыцыйныя – спартыўнае арыентаванне і турыстычная паласа перашкод, а таксама новыя для нашага раёна: тэхнікі воднага турызму і веласіпеднага.

Самымі першымі былі выяўлены пераможцы ў тэхніцы воднага турызму, які судзілі Сяргей Юшкоў, дырэктар ДПУ "Карыцінскі мох" і Сяргей Куракоў, дырэктар ДУСУ "Гарадоцкая ДЮСШ". Шасці камандам былі дадзены дзве спробы прайсці дыстанцыю воднага турызма на возеры Арэхавым. Пераможцамі стала каманда Гарадоцкага райвыканкаму ў складзе Ніны Мурашка і Аляксея Гамзюка, другое месца ў Гарадоцкай райбальніцы, а трэццяе ў Цэнтра утылізацыі авіяцыйнай зброі.

Адначасова з водным турызмам праходзілі спаборніцтва па тэхніцы і велатурызма, які судзілі Тацццяна Кандрацьтева, начальнік сектара спорта і турызма РВК і Вікторыя Максіменкава, супрацоўніца ДУ"РФСК "Гарадок". Тут зноў лепшы вынік быў у каманды Гарадоцкага райвыканкама ў асобах Ніны Мурашка і Сяргея Шарстнёва. Другое месца заняў Гарадоцкі лясгас, а трэццяй стала каманда Гарадоцкай райбальніцы.

Трэццім відам спартыўнага турызма 30 ліпеня былі спаборніцтва ў спартыўным арыентаванні. Вядучы турыст раёна Генадзь Пятровіч Бесаў склаў, па яго меркаванню, нескладаны маршрут для жанчын і мужчын: 800 м для жанчын і 1500 м для мужчын.

Але арыентаванні на тое і арыентаванне, што нельга бегчы хутчэй чым думае галава. Гэта спазнала каманда Гарадоцкага райвыканкама, у якой жанчына прыйшла першая, але мужчына заблытаўся ў пошуках пікета і каманда выканкама стала толькі чацвёртай. Перамогу ж атрымала каманда Цэнтра утылізацыі авіяцыйнай зброі у складзе: Аляксандр Яфрэмаў і Вольга Марозава, пры гэтым Аляксандр атрымаў эстафету пятым. Другой стала каманда Яслей-сада №2, калі Ігар Кузьмін стартаваў шостым. На трэццяе ж месца выйшла каманда Гарадоцкай райбальніцы.

31 ліпеня адбыўся адзін від спаборніцтваў – турыстычная паласа перашкод. Перашкоды былі такімі: пераправа па паралельным перылам, пераправа праз "дрыгву"транспарціроўка пацярпелага, устаноўка намёта, пад'ем па схілу з грузам, вязка вузлоў і "балансір". Тут лепшы вынік паказала каманда Гарадоцкага аддзела па надзвычайных здарэннях – 15.15, другой стала Гарадоцкая райбальніца пры 45 секундах штрафа – 16.48, трэццяе — у райвыканкама – 17.18. Чацвёртай стала каманеда Яслей- сада №2 – 17.19 пры 50 секундах штрафа.

Вось такія вынікі спартыўнага турызму па чатырох відах спаборніцтваў. У спартыўным турызме лепшы вынік у каманды Гарадоцкага райвыканкама, другое месца ў каманды Гарадоцкай райбальніцы, а трэццяе, як і агульнае па турзлёту -- ў Цэнтра утылізацыі авіяцыйнай зброі.

У агульным жа заліку, дзе была яшчэ і конкурсная праграма, першая месца ў дружнай каманды Гарадоцкай райбальніцы.

Л. Антонаў

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

У ПОШУКАХ АЎТАРАЎ ПРАЕКТАЎ «АНТЫ-РАСІЯ» І «АНТЫ-БЕЛАРУСЬ»

У публічнай прасторы Саюзнай дзяржавы неалагізм «анты-Расія» быў рэанімаваны Пуціным у артыкуле «Аб гістарычным адзінстве рускіх і ўкраінцаў», апублікаваным 12 ліпеня на сайце Крамля.

На аўтарства, аднак, маюцца прэтэндэнты. У прыватнасці, пісьменнік-фантаст Леў Вяршынін, які цяпер жыве ў Іспаніі. Яму і дадзім слова: «Я быў першы, хто ўвёў гэтае паняцце ў мову блогаў. Так атрымалася, што я прыдумаў „анты-Расію“, але не магу паставіць на яе капірайт, магу толькі напісаць у сваім ЖЖ: „А я ж казаў!“ Хто я такі на фоне Пуціна? Проста апошнія 17–18 гадоў я кармлю сваю сям'ю тым, што нядрэнна адгадваю, што потым будзе адбывацца».

Дзякуй за прызнанне. Вось бы мне здольнасць ведаць, што ў прыкупе! Жыў бы ў Сочы, ці хаця б у Іспаніі.

У артыкуле Пуціна я налічыў восем згадак лінгвістычнага ноу-хаў! Абмяжуюся першым: «Крок за крокам Украіну ўцягвалі ў небяспечную геапалітычную гульню,мэтаякой—ператварыць Украіну ў бар'ер паміж Еўропай і Расіяй, у плацдарм супраць Расіі. Непазбежна надышоў час, калі канцэпцыя „Украіна — не Расія“ ўжо не задавальняла. Спатрэбілася „анты-Расія“, з чым мы ніколі не змірымся».

Узяты ў двукоссе фразеалагізм «Украіна — не Расія» адсылае да бестсэлера экс-прэзідэнта Украіны Леаніда Кучмы. У Беларусі кніга з аналагічнай назвай пакуль не напісаная, але развагаў на тэму выкарыстання рэспублікі-партызанкі ў якасці плацдарма супраць Расіі хапае.

Дзе карані гэтакай прапагандысцкай актыўнасці? Першае тлумачэнне ляжыць на паверхні. Вобраз ворага з'яўляецца той печкай, ад якой скачуць дзяржаўныя прапагандысты. Інакш выкідаць пераканаўчыя каленцы не атрымліваецца.

Але ўяўленне пра Захад як пра ворага, а пра Беларусь — як пра яго патэнцыйную ахвяру мае патрэбу ў тлумачэнні. Беларусы — людзі на балоце, а беларускія балоты — лёгкія Еўропы. Каштоўнасць балот у стагоддзе масавай заклапочанасці экалогіяй бесперапынна ўзрастае. Аднак здольнасць нашых балот забяспечваць Еўропу кіслародам ад жадання беларусаў абараняць свой суверэнітэт не залежыць. Які ж тады сэнс бразгаць зброяй на нашых межах?

Ой, не кажы, кума... А падлётны час? За намі Масква! Гэтыя, з NATO, — яны ж спяць і бачаць, як прысунуць свае пускавыя ўстаноўкі бліжэй да Белакаменнай.

Расія не з'яўляецца Беларуссю ў тым сэнсе, што яе багацці балотамі не абмяжоўваюцца. Ахвочых жа паквапіцца на прыродныя багацці Расіі, якія ўтрымліваюць усю табліцу Мендзялеева, на думку прапагандыстаў, хапае….

Праблема схопленая дакладна

Слова старшыні Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Андрэю Савіных: «Ёсць такі жарт. Пытаюцца: што такое вышэйшая адукацыя ў ЗША? Даецца смешны адказ: гэта рускі прафесар, які навучае кітайскіх студэнтаў матэматыцы.

Захад высмоктвае таленты з перыферыі — прапаноўвае ім больш высокі ўзровень жыцця, больш высокія даходы, фактычна не ствараючы ўласнага інтэлектуальнага прадукту. Гэта парадокс, але ў ЗША больш за 50% патэнтаў выдаецца асобам, якія прыехалі ў ЗША менш за 5 гадоў таму. Гэта сусветны трэнд».

На жаль, запярэчыць мне няма чаго. Праблема схопленая дакладна. Рыба шукае, дзе глыбей, а чалавек — дзе лепш. І не толькі чалавек. Калі на прадметным століку мікраскопа злучыць дзве кроплі з амёбамі водным мастком і асвятліць адну з іх, то праз некаторы час амёбы з асветленай кроплі перамесцяцца ў прыцемненую.

Чаму яны гэта робяць? Інтэрнэт падказвае адказ: таму што валодаюць раздражняльнасцю. Гэтай жа характарыстыкай надзелены многія беларусы. У першую чаргу, маладыя і адукаваныя.

Калі беларускую мадэль злучыць транспартным калідорам з краінамі — удзельніцамі Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця (АЭСР), то і без дадатковага асвятлення пачнецца працэс перамяшчэння разумных і адукаваных.

Нічога новага і незвычайнага ў гэтым няма. Глабальныя міграцыйныя працэсы назіраліся на працягу ўсёй гісторыі чалавецтва. Цікаўным прапаную пачытаць пра «Вялікае перасяленне народаў».

Табліцай Мендзялеева прафесараў не ўтрымаць

Рэакцыю на раздражненне — не ліквідаваць і не аслабіць. Раздражняльнасць — фундаментальная ўласцівасць жывога. Але магчымы іншы шлях, і палягае ён у ліквідацыі крыніцы раздражнення. Свой рэцэпт ёсць і ў дэпутата Савіных: «Калі мы ствараем свой уласны макрарэгіён і сваю ўласную эканамічную прастору, то мы гэты трэнд можам спыніць. Я думаю, што гэта рашэнне».

Наколькі прапанова дэпутата рэалістычная? Скіруем свой позірк на постсавецкую прастору. Толькі 3 з 15 постсавецкіх рэспублік набылі сяброўства ў Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця — Літва, Эстонія і Латвія. Па ВУП (па парытэце пакупніцкай здольнасці) у доларах ЗША ўсе яны прыкметна апярэдзілі Расію і Беларусь: 38824, 37745, 31509 vs. 27930 і 20187.

Самая багатая з балтыйскай тройцы — Літва, што не перашкодзіла ёй за перыяд з 1990 па 2020 год страціць чвэрць насельніцтва. Рыба шукае, дзе глыбей, а чалавек — дзе лепш. Ад савецкага «дна» не так проста адштурхнуцца і падняцца да сярэдняга еўрапейскага ўзроўню.

Табліцай Мендзялеева рускіх прафесараў не ўтрымаць, а кітайскіх студэнтаў да сябе не прывабіць. Аналагічная гісторыя Вялікай дзяржавы ад часоў Пятра І, якая ці тое ўстае, ці тое ўжо ўстала з каленяў. Тут самы час працытаваць прафесійнага гісторыка і вядомага дзеяча расійскай рэвалюцыі Паўла Мілюкова: «Коштам спусташэння Пётр зрабіў Расію вялікай дзяржавай».

***

Можна па-рознаму ставіцца да мудрацоў, якія разважаюць наконт праектаў «анты-Расія» і «анты-Беларусь», але гэтыя праекты існуюць. Аднак пошукі іх аўтараў будуць марнымі — праекты, як у нас прыняць гаварыць, ідуць «ад жыцця».

Свет імкліва пераходзіць ад індустрыяльнай эканомікі (індустрыяльнага грамадства) да постіндустрыяльнай эканомікі (постіндустрыяльнага грамадства). А з нязменнай уладай такога пераходу не здзейсніць.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
novychas.by

ГАДАВІНА ПРАТЭСТАЎ

«КОШТ УТРЫМАНЬНЯ ЎЛАДЫ ЛУКАШЭНКІ АКАЗАЎСЯ ВЕЛЬМІ ВЫСОКІМ..»

Беларусь адзначае гадавіну выбараў, супаўшую з пачаткам масавых пратэстаў. За гэты год мы даведаліся пра Беларусь значна больш, чым за многія папярэднія гады. І пра грамадзтва, і пра кіруючы рэжым.

Цяпер, магчыма, яшчэ рана падсумоўваць вынікі, вялікае бачыцца на адлегласьці. Але вельмі верагодна, нашы нашчадкі назавуць 2020 год галоўным годам найноўшай беларускай гісторыі, а можа і больш працяглага гістарычнага пэрыяду. Таму што ўпершыню беларускі народ намерыўся стаць суб'ектам палітыкі, узяць свой лёс ва ўласныя рукі. Беларусь уступіла ў свой «восевы час». На менскіх вуліцах лета і восені 2020 года можна было пачуць «голас гісторыі».

Прапаную некалькі важных высноваў.

Была пацьверджана вядомая ісьціна, што гісторыя разьвіваецца не лінейна, што рэвалюцыя, якая не перамагла, абарочваецца рэакцыяй.

Сацыяльна-палітычны працэс, пачаты летам 2020 года, ня скончаны. Хутчэй, ён пастаўлены на паўзу. Палітычны крызіс ня вырашаны, ён загнаны ў глыб, ператвараецца ў пэрманэнтны. Гэты крызіс немагчыма пераадолець у рамках існага палітычнага рэжыму, бо ён ня можа быць вырашаны сілавымі мэтадамі, а іншых спосабаў улады не прызнаюць.

Беларускі соцыюм ніколі не будзе ранейшым. Вярнуцца ва ўмоўны травень 2020 года ўжо немагчыма. Гэта тычыцца як улады, так і грамадзтва.

Аўтарытарны рэжым, каб выжыць, па неабходнасьці павінен стаць больш жорсткім і недэмакратычным, чым раней. Ён вымушаны ўвесь час знаходзіцца ў ваяўнічай позе ў адносінах да ўнутраных і вонкавых супернікаў. Улада сканцэнтравана выключна на вырашэньні праблем выжываньня, знаходзіцца ў пастаянным напружаньні і таму няздольная вырашаць іншыя праблемы і актуальныя задачы, якія паўстаюць перад краінай.

Мінулы год пераканаўча паказаў, што беларуская сацыяльная мадэль, створаная Аляксандрам Лукашэнкам чвэрць стагоддзя таму, зьяўляецца тупіковай, яна вычарпала свой рэсурс і стала тормазам разьвіцьця краіны. Гэтая мадэль не здольная адаптавацца да ўмоў, што зьмяніліся, а прызначана толькі выключна да ўтрыманьня ўлады за кошт кансэрвацыі сацыяльнага статус-кво.

Пацьвердзілася здагадка, што беларускі рэжым абсалютна рыгідны, няздатны да перамен, пашырэньня сваёй сацыяльнай базы. У момант крызісу рэжым перастаў быць папулісцкім, адмовіўшыся ад спробаў шукаць паразуменьне з грамадзтвам. Выявілася яго арганічная нядзольнасьць да пазытыўнага парадку дня. Ва ўлады няма ніякага наратыву будучыні і нават няма разуменьня яго неабходнасьці.

Рашэньне ўсіх праблем рэжым бачыць выключна ў прымусовай легітымізацыі, грубым гвалце ў дачыненьні да ўсіх нязгодных. У прыватнасьці, улады імкнуцца вярнуць манаполію на СМІ з дапамогай зьнішчэньня незалежных мэдыяў, выштурхоўваньня іх у рэзэрвацыю тэлеграм-каналаў. Адбываецца рутынізацыя гвалту, ён становіцца спосабам існаваньня рэжыму.

Адбываецца паскораны працэс дэсакралізацыі ўлады. Большасьць насельніцтва ўспрымае дзяржаву, уключыўшую на поўную магутнасьць мэханізм рэпрэсій, як небясьпеку, пагрозу для грамадзтва. Паводле сацыялягічнага онлайн-апытаньня Нямецкага Цэнтру ўсходнеэўрапейскіх і міжнародных дасьледаваньняў, гвалтам сілавікоў былі закранутыя самі ці праз сям'ю, ці знаёмых да 20% грамадзян. Калі сюды прыплюсаваць палітычных эмігрантаў, якія ратуюцца ад рэпрэсій за мяжой, то колькасьць пацярпелых істотна ўзрасьце.

Абвастраецца ідэалягічная барацьба, канфлікт каштоўнасьцяў. Улады робяць масіраваныя спробы спыніць фармаваньне новай (несавецкай) беларускай ідэнтычнасьці, абвяшчаючы яе нацысцкай. За выкарыстаньне бел-чырвона-белага сьцяга ўводзіцца крымінальнае пакараньне.

Кошт утрыманьня ўлады Лукашэнкі ўжо аказаўся вельмі высокім для Беларусі і працягвае расьці, перш за ўсё, за кошт узмацненьня эканамічных санкцый і міжнароднай ізаляцыі.

У супрацьстаяньні рэжыму з пратэстамі адбыўся часткова дэфолт дзяржаўных функцый. Гэта значыць, дзяржаўныя ўстановы перасталі выконваць свае абавязкі.

Фактычна разбураецца зьнешняя палітыка Беларусі, краіна апынулася ў глухой ізаляцыі, губляе сваю міжнародную суб'ектнасьць.

Цалкам разбурана прававая сыстэма і інстытуты правасудзьдзя, без чаго немагчыма існаваньне паўнавартаснай сучаснай дзяржавы.

…Беларускае грамадзтва атрымала цяжкую псыхалягічную траўму на шмат гадоў.

Галоўным фактарам гэтага ў чымсьці экзыстэнцыяльнага

(працяг на стар. 4)

ГАДАВІНА ПРАТЭСТАЎ

(пачатак на стар. 3)

расколу соцыюму зьяўляецца постаць Аляксандра Лукашэнкі.

Важны ўрок 2020 года для апанэнтаў рэжыму палягае ў тым, што народ мабілізуецца на актыўны ўдзел у палітыцы, у прыватнасьці, на пратэст, дзякуючы пазытыўнай праграме (галасаваньне за альтэрнатыўнага кандыдата ў рамках легальнай працэдуры), а не байкоту. Гэта важна ў пляне вызначэньня стратэгіі прыхільнікаў пераменаў у ходзе маючых адбыцца электаральных кампаній.

…Але за год сытуацыя моцна зьмянілася. Захад падтрымлівае імкненьне беларускага грамадзтва да дэмакратычных пераменаў, Расея ж аказвае актыўную дапамогу кіруючаму рэжыму. Беларускі канфлікт набыў геапалітычнае вымярэньне проста ў сілу лёгікі палітычнага працэсу. Сустрэча Сьвятланы Ціханоўскай з Джо Байдэнам стала завяршальнай кропкай, што сымбалізуе гэтую зьмену.

Беларускі палітычны крызісператвараецца ў крызіс рэгіянальны. Неўрэгуляванасьць унутрыбеларускай праблемы і нават яе абвастрэньне выліваецца за межы Беларусі, спараджае праблему рэгіянальнай і ўвогуле міжнароднай бясьпекі. Гэта даўно ўжо ня толькі гуманітарнае пытаньне адной краіны. Беларусь, якая з 2014 па 2020 год прэзэнтавала сябе донарам рэгіянальнай і эўрапейскай бясьпекі, на вачах ператвараецца ў фактар росту міжнароднай напружанасьці. Прычым спружына канфрантацыі з Захадам закручваецца ўсё мацней.

(скарочана)

Валер Карбалевіч
svaboda.azureedge.net

АЛІМПІАДА

ПОЧЕМУ ОЛИМПИАДА СТАЛА ЛИЧНЫМ ПОРАЖЕНИЕМ…

От стабильности к деградации

В суверенной спортивной истории можно выделить два периода. В 1996-2008 гг. Беларусь стабильно привозила с летних Олимпиад 15±2 медали. Но тогда награды добывали атлеты, вышедшие на орбиту еще в допрезидентский период.

На Играх в Лондоне уже должен был проявиться результат инвестиций в спорт, сделанных при Александре Лукашенко. Он лично планировал знаковый рывок.

Но вместо грандиозного успеха случилась «большая неожиданность». На Олимпиаде-2012 белорусские спортсмены завоевали всего 10 медалей.

Это можно было бы счесть случайностью, но нет. Именно с Лондона обозначилась тенденция на деградацию. В Рио-2016 наград оказалось уже 9. Причем единственное золото удалось получить в прыжках на батуте — не самом высококонкурентном и популярном у публики виде спорта.

К Токио готовились уже без громогласного озвучивания амбициозных медальных планов. Тем не менее, стояла задача добыть не менее 20 мест на пьедесталах почета. На практике вышло в три раза меньше. С наградами высшей пробы была бы совсем беда, но опять же спас батут.

Второе золото Беларусь получила бы со 100%-ной вероятностью, если бы в олимпийской программе присутствовал такой «вид спорта», как «скандалы». Попытка досрочно отправить домой бегунью Кристину Тимановскую привела к тому, что она сбежала на Запад. Эта история стала топ-новостью в главных мировых медиа, с большим отрывом затмив все прочие «тарарамы», случившиеся в Токио. Причем главное ЧП Игр устроили на ровном месте — благодаря цепной реакции некомпетентности чиновников разных уровней.

В итоговом медальном зачете Беларусь заняла место в середине пятого десятка, пропустив вперед такие «спортивные державы», как Уганда, Эквадор, Косово... Косово!!! И, кстати, многие постсоветские государства: Узбекистан, Грузию, нашу южную соседку, у которой, по версии пропаганды, всё разваливается. «Хотите как в Украине?» (рэд. Украіна атрымала 19 медалёў)

Кто виноват и что дальше?

…Основной разбор полетов, впрочем, еще впереди. В «предвкушении» грандиозного шухера кое-кто подал в отставку, не дожидаясь окончания Олимпиады, — как, например, руководитель федерации тенниса Сергей Тетерин, суливший две золотых медали в своем виде.

Как правило, Александр Лукашенко спрашивает за провалы на конкретных направлениях с их руководителей. Но... он сам возглавлял Национальный олимпийский комитет на протяжении без малого четверти века. А когда вынужден был все-таки оставить этот пост, передал его по наследству — старшему сыну.

Виктор Лукашенко получил эту должность, в том числе исходя из расчета, что токийская Олимпиада станет триумфом семейного клана. Однако эти ожидания оказались обмануты, причем жесточайше.

Конечно, стрелки можно перевести на министра спорта. Но, объективно говоря, с Сергея Ковальчука спрос невелик. Всё-таки он по специальности артиллерист с опытом работы в президентской службе безопасности. Главное спортивное достижение Ковальчука — третье место на чемпионате по бильярду среди сотрудников и ветеранов органов безопасности стран СНГ. Так что, спрашивать нужно с того, кто назначил человека с близким к нулевому управленческим опытом сразу на пост министра. А это опять же Александр Лукашенко.

Конечно, по итогам разбора полетов будет дан ряд «ценных указаний», что нужно сделать, чтобы Беларусь на следующих Олимпиадах показала всем кузькину мать. Но, если это не удалось сделать за все предыдущие годы правления, то нет никаких оснований полагать, что под тем же «мудрым руководством» удастся переломить ход событий в будущем. 27 лет — достаточный срок, чтобы продемонстрировать уровень своей …компетентности.

Более того, на горизонте маячит перспектива очередного провала. Менее, чем через полгода, должна начаться зимняя Олимпиада в Пекине. И весьма вероятным выглядит сценарий, в котором по итогам этих Игр в графе «медали» у Беларуси впервые будет значиться 0.

"Філін"
gazetaby.info

«БОЛЬШОЙ РАЗГОВОР»

ВЛАСТЬ УПОРНО НЕ ХОЧЕТ ВИДЕТЬ ПРИЧИН БЕЛАРУСКОГО КРИЗИСА

Во время «Большого разговора с президентом», прошедшего в Минске 9 августа, в годовщину президентских выборов, Александр Лукашенко охотно рассуждал о многом. Но не было разговора о главном — причинах того жестокого общественно-политического кризиса, который охватил Беларусь после выборов-2020.

Точнее, была нарисована далекая от реальности схема. Лукашенко отметил, что «мы тогда провели подготовку к выборам и сами выборы в условиях тотальной гласности и демократизации политической жизни», в то время как другая сторона готовилась, мол, «к перевороту».

Почему тогда люди вышли на улицы

На деле с самого начала прошлогодней избирательной кампании власти, почувствовав политический подъем населения, избрали как никогда жесткий сценарий. Попали за решетку главные потенциальные конкуренты Лукашенко — Сергей Тихановский, Виктор Бабарико, а также опытные организаторы уличных акций из числа старой оппозиции — Николай Статкевич, Павел Северинец.

Избирательные комиссии вертикаль сформировала поголовно из своих людей. Возможности независимых наблюдателей практически свели к нулю под предлогом ковида. Подсчет голосов велся абсолютно непрозрачно.

Власти мешали проводить агитационную кампанию Светлане Тихановской, которая тем не менее стремительно набирала популярность. И в итоге, судя, в частности, по данным гражданской инициативы «Голос», она набрала гораздо больше голосов, чем написал ей Центризбирком.

Именно возмущение официальными цифрами, чувство украденных голосов вывело на улицы белорусов, голосовавших за политическую альтернативу. Если глубже, причина была в том, что общество переросло законсервировавшуюся власть, захотело перемен.

Да, в первые дни после выборов были локальные стычки с силовиками, но в целом августовские марши носили мирный, иногда даже карнавальный характер. Не было попыток штурмовать административные здания, стратегические объекты.

Власть демонизирует политических оппонентов

Лукашенко же назвал участников протестов «очумелыми», обрисовал их как агрессивную толпу, которая была нацелена на «блицкриг». При этом заявил, что «их на пике было (а есть методика подсчета) 46 700 — в Минске. Собрали со всей страны».

Он отрицал жестокость со стороны силовиков, назвал фейком свидетельства избиений, издевательств в печально известном изоляторе на Окрестина (разве что, мол, «получили» те, кто «ринулся бить ментов»).

При этом он дал понять, что в случае атаки на государственные объекты по манифестантам мог быть открыт огонь. Это штрих к дискуссии, правильным ли был мирный характер протестов. В ином случае могло бы пролиться море крови. Шансов победить вооруженных силовиков не было.

Речь Лукашенко изобиловала ругательствами в адрес политических противников, слово «мерзавец» было одним из самых частых. Совершенно очевидно, что руководство режима не собирается идти на диалог с другой частью общества, условно говоря — сторонниками перемен. Курс на их подавление продолжится.

При этом власть стремится демонизировать оппонентов: мол, это сплошь ворюги (Бабарико), бандиты и т.п. Это делается для того, чтобы оправдать самые жесткие репрессии.

Пока конца им не видно. В частности, Лукашенко открыто заявил, что продолжится уничтожение независимых медиа: «Мы зачистим эту дрянь. И зачистили. И будем чистить».

В таком же ключе он высказался о молодежи, уезжающей учиться в Литву, Польшу: «Коль пошли на зачистку, то будем чистить всё». Мол, если уехали на промывку мозгов, то пусть там и остаются.

Лукашенко дал понять, что не поспешит освобождать политических заключенных. Готов рассмотреть лишь возможность помиловать тех, за кого поручится Юрий Воскресенский, составивший список из ста человек. Надо понимать, речь идет о готовых раскаяться, как раскаялся сам Воскресенский.

Тема новой конституции была затронута в общих чертах. Похоже на то, что Лукашенко пока сам не до конца определился с ее конкретикой и своим местом в новой политической системе. Впрочем, вряд ли она окажется принципиально новой.

Вопрос об уходе Лукашенко, новых выборах остался не проясненным. Он заметил, что «не надо гадать, когда уйдет Лукашенко и так далее. Очень скоро». При этом дал понять, что следующим президентом станет кто-то из его окружения, что у противников нынешнего политического курса шансов не будет.…

Кризис придавлен, но не разрешен

Это пиар-мероприятие, которое Лукашенко провел в наступательном ключе (в частности безжалостно контратаковал корреспондентов западных СМИ), было призвано прежде всего вдохновить, консолидировать его сторонников, а также перетянуть на свою сторону электоральное болото.

Твердых противников режима «Большой разговор», естественно, не переубедил. Но такой задачи и не было. Эти люди, по замыслу, должны только бояться.

Главный месседж состоял в том, что система устояла под натиском «очумелых», которых дергали за ниточки западные кукловоды, что она крепка и незыблема. И даже когда Лукашенко уйдет, президентом станет кто-то из преданных ему людей. То есть политическая альтернатива не пройдет никогда. В этом плане несогласной части белорусов навязывается ощущение фатализма.

Беспрецедентное насилие действительно позволяет режиму решить на какое-то время проблему удержания власти, контроля над обществом. Внутриполитический кризис придавлен бетонной плитой репрессивной политики, однако никак не разрешен. Людей можно запугать, но мозги им не переделаешь.

При этом «Большой разговор» еще раз показал, что у нынешней власти нет никакой вразумительной программы развития, никакого образа будущего. Все рассуждения крутились вокруг наведения порядка на советский манер, а то и пожестче.

Правящая верхушка и ее пропаганда стремятся навязать обществу свою повестку дня, заглушить, перечеркнуть те вопросы, которые год назад вывели множество белорусов на улицу: о справедливых выборах, смене власти, развитии страны.

Но эти вопросы никуда не денутся.

(скарочана)

Александр Класковский
naviny.online

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com
Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V),
Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 15.08.2021 у 17.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.